

Звіт про управління
за 2023 рік
(консолідований)

1. Повне найменування: **Товариство з обмеженою відповідальністю «Артеріум ЛТД»**
2. Організаційно-правова форма: **товариство з обмеженою відповідальністю**
3. Ідентифікаційний код за ЄДРПО: **35947033**
4. Місцезнаходження: **01032, Шевченківській р-н, м. Київ, вул. Саксаганського, 139**
5. Дочірня компанія **ТОВ «Артеріум ЛТД»** - Корпорація «Артеріум» (код за ЄДРПОУ –33406813)

Зміст

- I. Організаційна структура та опис діяльності підприємства.
- II. Результати діяльності.
- III. Ліквідність та зобов'язання.
- IV. Екологічні аспекти.
- V. Соціальні аспекти та кадрова політика.
- VI. Ризики.
- VII. Дослідження та інновації.
- VIII. Фінансові інвестиції.
- IX. Перспективи розвитку.
- X. Корпоративне управління.

I. Організаційна структура та опис діяльності підприємства.

ТОВ «Артеріум ЛТД» (код за ЄДРПОУ – 35947033) було засновано в Україні 30.05.2008 році (далі – «Компанія»).

Основною діяльністю Компанії є лізинг інтелектуальної власності та подібних продуктів, крім творів, захищених авторськими правами (КВЕД 77.40).

У ТОВ «Артеріум ЛТД» є дочірня компанія - Корпорація «Артеріум» (код за ЄДРПОУ – 33406813) заснована в Україні 10.03.2005р. (далі – «Корпорація»).

Основною діяльністю Корпорації є оптова торгівля фармацевтичними препаратами (КВЕД 46.46).

Для цілей Консолідованого звіту з управління – (далі – «Звіт») – ТОВ «Артеріум ЛТД» та Корпорація «Артеріум» разом називаються – «Група».

Опис діяльності ТОВ «Артеріум ЛТД»

Основними напрямками діяльності Компанії є наступні:

- надання послуг з організації процесу реєстрації готових лікарських засобів (далі - «ГЛЗ») та отримання реєстраційних свідоцтв у різних країнах;
- надання послуг з організації проведення процесу клінічних досліджень;
- надання послуг з організації та супроводу науково-дослідницьких та дослідно-конструкторських робіт (НДДКР), що включає в себе наукові дослідження, що передують запуску випуску нового фармацевтичного продукту або системи в промислове виробництво.
- надання в оренду інтелектуальної власності (торгівельні марки, ноу-хау, розробки та інші);
- надання в оренду фармацевтичного обладнання.

Команда висококваліфікованих фахівців має досвід успішного ведення діяльності в 16 країнах світу для 6 категорій продукції: активних фармацевтичних інгредієнтів, лікарських засобів для застосування людиною, ветеринарних лікарських засобів, рослинних лікарських засобів, виробів медичного призначення, дієтичних добавок.

Бізнес-стратегія ТОВ «Артеріум ЛТД»

Головною метою та бізнес-стратегією діяльності ТОВ «Артеріум ЛТД» є отримання прибутку від здійснення господарської діяльності шляхом розширення спектру наданих послуг та кола споживачів.

Компанія спеціалізується на наданні супутніх послуг у фармацевтичній сфері, а саме:

- надання професійних послуг з реєстрації (маркетингової авторизації), управління безпекою та якістю медичної продукції в Україні, країнах СНД та деяких європейських країнах. Компанія має штат висококваліфікованого персоналу, що має досвід та знання у сфері реєстрації лікарських засобів, у сфері законодавства України та інших країн світу та взаємодії з регуляторними органами. Компанія співпрацює з державними органами, що видають державні свідоцтва реєстрації лікарських засобів;
- надання послуг з організації проведення процесу клінічних досліджень в Україні;
- надання послуг з організації та супроводу науково-дослідницьких та дослідно-конструкторських робіт (НДДКР), що включає в себе наукові дослідження, що передують запуску випуску нового фармацевтичного продукту або системи в промислове виробництво;

Товариство з обмеженою відповідальністю "АРТЕРІУМ ЛТД"

- надання в оренду інтелектуальної власності (торгівельні марки, ноу-хау, розробки та інші);
- надання в оренду фармацевтичного обладнання. Компанія займається пошуком та закупкою обладнання, що використовується у виробництві фармацевтичної продукції.

Одним із стратегічних пріоритетів Компанії є довгострокове лідерство та сталий розвиток шляхом розширення бізнесу, визначення нових можливостей у задоволенні потреб споживачів, довгострокова співпраця з партнерами, постійне покращення якості послуг та формування високої довіри споживачів.

Компанія працює на ринку в Україні, країнах ЄАЕС, Узбекистані, Молдові, Грузії та В'єтнамі.

У майбутньому Компанія планує збільшувати частку на вітчизняному ринку та закордоном (в тому числі на ринках Сербії, Словенії, Країнах СНД, В'єтнаму, та ін).

Бізнес-стратегія Компанії направлена на розширення кола споживачів на ринку України та на зовнішніх ринках. Для надання послуг Компанія налагоджує договірні відносини з іноземними контрагентами, а саме: постачальниками фармацевтичного обладнання, регуляторними органами в інших країнах; фармацевтичними розробниками тощо. Договірні відносини з контрагентами будуються на ринкових умовах.

Головними аспектами, що можуть внести зміни та вплинути на бізнес-стратегію ТОВ «Артеріум» ЛТД на зовнішніх ринках та внутрішньому ринку, зокрема, можуть бути: розвиток та завоювання попиту на послуги; зміни в регуляторному законодавстві; ступінь захищеності Компанії від ризиків, оцінка політичних змін та наявність негативних факторів, вплив існуючого законодавства та оцінка впливу прогнозованих змін, термін дії партнерських домовленостей та інші фактори, які обумовлюють щоденну діяльність Компанії.

Організаційна структура ТОВ «Артеріум ЛТД»

Організаційна структура підприємства ТОВ «Артеріум ЛТД» складається з відповідних служб та відділів з виділенням функцій керування фінансами, комерційною діяльністю, виробництвом та якістю. Серед них: дирекція, відділ реєстрації, бухгалтерія, відділ інновацій, відділ клінічних досліджень, група управління проектами, директор із взаємодії з регуляторними органами, відділ з експертизи та реєстрації фітопрепаратів, сектор охорони, менеджер з досліджень та розробок, сектор логістики та закупівель, служба управління персоналом.

Опис діяльності Корпорації «Артеріум» (дочірня компанія)

Корпорація «Артеріум» – одна з провідних українських фармацевтичних компаній. Створена в 2005 році, Корпорація «Артеріум» займається реалізацією фармацевтичної продукції в Україні та зовнішніх ринках (у тому числі країнах СНД, Словенії, Сербії, Грузії, В'єтнаму та інших).

У рамках своєї операційної діяльності Корпорація «Артеріум» володіє ліцензіями, займається дистрибуцією фармацевтичної продукції, здійснює маркетинг сучасних ефективних, безпечних і якісних препаратів приблизно 150 генеричних та кількох оригінальних лікарських засобів в 11 з 14 фармакотерапевтичних груп. Препарати займають провідні позиції в ряді сегментів фармацевтичного ринку:

- J «Протимікробні препарати для системного застосування»;
- G «Засоби, що впливають на сечостатеву систему»;
- N «Засоби, що діють на нервову систему»;

- D «Дерматологічні засоби»;
- C «Засоби, впливають на серцево-судинну систему»;
- L «Антинеопластичні й імуномодельючі засоби»;
- R «Засоби, що діють на респіраторну систему».

Особливе місце в продуктовому портфелі займають оригінальні препарати: «Тіотриазолін», «Тіоцетам», «L-лізину есцинат», «Уролесан», «Резістол».

Бізнес-стратегія Корпорації «Артеріум»

Бізнес-стратегія Корпорації «Артеріум» полягає у просуванні на вітчизняному та закордонних ринках якісних та ефективних лікарських засобів для забезпечення здорового, тривалого та більш продуктивного життя.

Одним із стратегічних пріоритетів Корпорації є довгострокове лідерство та сталий розвиток цінностей Корпорації шляхом розширення бізнесу, визначення нових можливостей у задоволенні потреб охорони здоров'я, постійного покращення якості та формування високої довіри до продукції, що реалізується.

У 2013-2014 роках Корпорацією було переоформлено Ліцензії на оптову торгівлю антибактеріальними, ветеринарними та рослинними препаратами. Ліцензії надані на необмежений термін, це означає, що діяльність Корпорації відповідає основним стратегічним цілям по досягненню довгострокового лідерства в галузі та формування високої довіри до продукції, що реалізується.

У майбутньому Корпорація планує збільшувати частку на вітчизняному ринку та закордоном. Висока увага приділяється розвитку експортного напряму збуту в межах СНД, а також у країни далекого сходу.

Бізнес-стратегія Корпорації з проникнення на ринок чи завоювання частини ринку, може викликати зменшення поточних прибутків Корпорації від операцій на такому ринку, з метою очікування зростання прибутків у майбутньому. Крім того, Корпорація, з метою проникнення на новий ринок чи завоювання (або ж відстоювання) своєї позиції на ринку може тимчасово нести більші витрати (наприклад, первинні витрати або заходи на стимулювання споживчого попиту), а отже, може досягнути меншого рівня прибутковості, ніж на інших ринках з аналогічною (або порівнювальною) продукцією.

Головними аспектами, що можуть внести зміни та вплинути на бізнес-стратегію Корпорації на зовнішніх ринках та внутрішньому ринку, зокрема, можуть бути: розвиток та завоювання попиту на нову продукцію, ступінь захищеності Корпорації від ризиків, оцінка політичних змін та наявність негативних факторів, вплив існуючого законодавства та оцінка впливу прогнозованих змін, термін дії партнерських домовленостей та інші фактори, які обумовлюють щоденну діяльність Корпорації.

Продуктовий портфель Корпорації

Основними групами товарів Корпорації є: антибактеріальні та рослинні лікарські препарати, препарати для ветеринарії.

Антибактеріальні препарати

Препарати, що реалізує Корпорація, впродовж тривалого часу є лідерами на вітчизняному та закордонних ринках фармацевтичних товарів. Серед них традиційні препарати: Цефазолін, Ампіцилін, Амоксил® (амоксцилін), Бензилпеніцилін, Біцилін-3®, Біцилін-5®, Глітейк

(тейкопланин), Ніфуроксазид, Азимед® (азитроміцин), Кларитроміцин, Гепациф® (цефоперазон), Цефтріаксон, Цефум® (цефтазидим), Аміцил® (амікацин), Кімацеф® (цефуроксим), Орнізол® (орнідазол), та антибіотики нових поколінь: Амоксил-К (амоксацилін / клавуланат), Флоксіум® (левофлоксацин), Гепациф комбі (цефоперазон/сульбактам), Квадроцеф® (цефепім), Мепенам® (меропенем), Лінезолідин (лінезолід).

Рослинні лікарські препарати

Корпорація є одним з лідерів у сфері реалізації ГЛЗ на основі екстракції рослинної лікарської сировини, які представлені 94 рецептурними і безрецептурними лікарськими препаратами, серед яких лідерами є такі продукти: Седавіт, Уролесан, L-лізину есцинат, Резістол.

Препарати для ветеринарії

Корпорація здійснює реалізацію традиційних ветеринарних препаратів (антибактеріальні препарати, кардіологічні та гастроентерологічні, дерматологічні та антигельмінтні препарати для сільськогосподарських та дрібних домашніх тварин: Енвайр; Санодерм®; Тіопротектин®; Браво), так і нових для ветеринарії антибактеріальних препаратів (Цефінель – перший вітчизняний ветеринарний антибактеріальний препарат цефалоспоринового ряду III покоління, та Цефазолін – препарат для лікування собак та котів при перитонітах, захворюваннях органів дихання, сечостатевої системи, кісток та суглобів. Крім цього в портфель реалізації препаратів для лікування сільськогосподарських тварин входять антибактеріальні препарати: Бензилпеніцилін, Біцилін®-3, Біцилін® -5, Стрептоміцин, Натрію хлорид 0,9%, Новокаїн 0,5%.

Особливості реалізації

Реалізація лікарських засобів має сезонний характер, що пов'язано із сезонністю попиту на ліки та медичні препарати різних фармакологічних груп. Зокрема, обсяги продажів зростають у холодну пору року, коли найактивніше продаються протизапальні засоби та антибіотики. Відносний спад продажів спостерігається літом. Крім того, в залежності від сезону змінюється структура продажів препаратів. У літні місяці переважну частку продажів мають лікарські засоби, що діють на систему травлення та метаболізм. У перехідні пори року (весна, осінь) значну питому вагу в обсягах продажів займають противірусні препарати, засоби для зміцнення імунітету та вітаміни.

Якість продукції

Лікарські засоби, які реалізує Корпорація, відповідають наступним вимогам:

- Належної виробничої практики (GMP);
- Система якості відповідає принципам Міжнародної Організації з Гармонізації (ICH Q8, ICH Q9, ICH Q10), підходам ISO;
- Належної дистрибуторської практики (GDP);
- Належної практики зберігання (GSP).

Організаційна структура Корпорації «Артеріум»

Структура Корпорації «Артеріум» складається: дирекція, департамент виробничих операцій, департамент з досліджень та розробок, департамент управління персоналом та охорони праці, комерційний департамент, фінансовий департамент.

II. Результати діяльності.

Група для цілей управління капіталом визначає капітал як сукупність власного капіталу та усіх відповідних резервів.

Товариство з обмеженою відповідальністю "АРТЕРІУМ ЛТД"

Управління капіталом Групи спрямовано на забезпечення безперервності діяльності Групи з одночасним зростанням приросту прибутків через оптимізацію співвідношення власних та залучених коштів. Загальна стратегія Групи щодо управління капіталом залишається незмінною.

<i>Розрахунок фінансових показників</i>	<i>31.12.2023</i>	<i>31.12.2022</i>
Випущений капітал	500	500
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	484 239	408 611
Неконтролююча доля участі	8 797	3 955
Разом власного капіталу	493 536	413 066
Довгострокові зобов'язання	432 149	3 498
Поточна частина за довгостроковими зобов'язаннями	250 196	9 804
Торговельна кредиторська заборгованість	964 937	1 683 959
Забезпечення	84 714	41 505
Інші зобов'язання	39 118	40 173
Загальна сума позичених коштів	1 771 114	1 778 939
Грошові кошти та їх еквіваленти	308 097	192 868
Чистий борг	1 463 017	1 586 071
Разом власний капітал та чистий борг	1 956 553	1 999 137
Чистий борг/Власний капітал та чистий борг	0,75	0,79

Показники власного капіталу Групи, станом на 31.12.2023 року збільшилися порівняно із 31.12.2022, на 80 470 тис. грн, а загальна сума позикових коштів зменшилась на 7 825 тис. грн.

<i>Розрахунок фінансових показників</i>	<i>За рік, що закінчився 31.12.2023</i>	<i>За рік, що закінчився 31.12.2022</i>
Прибуток (збиток) до оподаткування	98 815	231 673
Фінансові витрати	61 044	2 590
Фінансові доходи	(178 625)	-
EBIT (прибуток до вирахування податків, витрат на відсотки)	(18 766)	234 263
Амортизація основних засобів та нематеріальних активів	60 954	56 331
EBITDA (прибуток до вирахування податків, витрат на відсотки та амортизації)	42 188	290 594
Чистий борг на кінець року	1 463 017	1 586 071
Чистий борг на кінець року/EBITDA	34,68	5,46

Під терміном EBITDA мається на увазі аналітичний показник, що дорівнює обсягу прибутку до вирахування витрат за відсотками, сплати податків та амортизаційних відрахувань. Протягом звітних періодів у підходах до управління капіталом змін не відбувалось. У 2023 році показник EBITDA значно зменшився порівняно з 2022 роком на 248 405 тис. грн та склав 42 189 тис. грн.

III. Ліквідність та зобов'язання.

Опис обраної політики щодо фінансування діяльності підприємства, достатність робочого капіталу для поточних потреб, можливі шляхи покращення ліквідності за оцінками фахівців Групи.

Показники ліквідності	31.12.2023	31.12.2022
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,230	0,109
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,353	0,973
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,514	1,131

Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує, яку частину кредиторської заборгованості Група може погасити негайно. Значення даного показника не повинно опускатися нижче 0,2. Станом на 31.12.2023 Група може погасити 23,0% кредиторської заборгованості (на 31.12.2022 – 10,9%).

Коефіцієнт швидкої ліквідності показує наскільки ліквідні кошти Групи покривають його короткострокову заборгованість. В ліквідні активи Групи включаються всі оборотні активи Групи, за винятком товарно-матеріальних запасів. Рекомендоване значення даного показника від 0,7-0,8 до 1,5. Станом на 31.12.2023 ліквідні кошти Групи покривають її короткострокову заборгованість повністю на 135,3 % (станом на 31.12.2022 – 97,3%).

Коефіцієнт поточної ліквідності показує чи достатньо у Групи коштів, які можуть бути використані ним для погашення своїх короткострокових зобов'язань протягом року. Рекомендоване значення даного показника від 1 до 2. Станом на 31.12.2023 у Групи достатньо коштів для погашення своїх короткострокових зобов'язань на 151,4 % (на 31.12.2022 – 113,1 %).

У наступній таблиці наданий аналіз монетарних зобов'язань, згрупованих на підставі терміну, що залишився до дати погашення зобов'язання за контрактом, після 31 грудня 2023 року:

Зобов'язання у Звіті про фінансовий стан на 31.12.2023 року	До	Від 1 року	Разом
	1 року	до 5 років	
Довгострокові зобов'язання	-	432 149	432 149
Торговельна та інша кредиторська заборгованість	1 233 466	-	1 233 466
Разом:	1 233 466	432 149	1 665 615

У наступній таблиці наданий аналіз монетарних зобов'язань, згрупованих на підставі терміну, що залишився до дати погашення зобов'язання за контрактом, після 31 грудня 2022 року:

Зобов'язання у Звіті про фінансовий стан на 31.12.2022 року	До	Від 1 року	Разом
	1 року	до 5 років	
Довгострокові зобов'язання	-	3 498	3 498
Торговельна та інша кредиторська заборгованість	1 693 763	-	1 693 763
Разом:	1 693 763	3 498	1 697 261

Суми торговельної та іншої кредиторської заборгованості, які приведено вище, не включають суми заборгованості з авансів отриманих, за заробітною платою, нарахувань пов'язаних із нею та податків, забезпечень.

Товариство з обмеженою відповідальністю "АРТЕРІУМ ЛТД"

Аналіз ліквідності полягає в порівнянні коштів по активу, згрупованих за ступенем їх ліквідності і розташованих у порядку убутання ліквідності, із зобов'язаннями по пасиву, згрупованими за термінами їх погашення і розташованими у порядку зростання термінів погашення.

<i>Активи у порядку убутання ліквідності</i>	<i>31.12.2023</i>	<i>31.12.2022</i>
Найбільш ліквідні активи (A1)	308 097	192 868
Швидко реалізовані активи (A2)	1 503 094	1 534 997
Повільно реалізовані активи (A3)	215 723	280 356
Важко реалізовані активи (A4)	237 736	183 784
Разом:	2 264 650	2 192 005

<i>Пасиви у порядку зростання термінів погашення</i>	<i>31.12.2023</i>	<i>31.12.2022</i>
Найбільш термінові зобов'язання (П1)	1 088 769	1 765 637
Короткострокові пасиви (П2)	250 196	9 804
Довгострокові пасиви (П3)	432 149	3 498
Власний капітал (П4)	493 536	413 066
Разом:	2 264 650	2 192 005

IV. Екологічні аспекти.

Системи управління якістю Групи відповідають вимогам міжнародного стандарту управління якістю ISO 9001.

Корпорація має сертифікат GMP ISO 14001:2006 .

Всі бізнес-процеси Групи відповідають вимогам Належної виробничої практики (GMP). Система якості відповідає принципам Міжнародної Організації по Гармонізації (ICH Q8, ICH Q9, ICH Q10), підходам ISO, вимогам Належної дистриб'юторської практики (GDP) і Належної практики зберігання (GSP).

GMP - міжнародний стандарт є основним документом, за яким здійснюється сертифікація фармацевтичних виробництв у всьому світі. Ліки, активні інгредієнти, харчові добавки (БАДи), медичні пристрої та діагностичне обладнання виготовляються в строгій відповідності з його вимогами. Наявність у підприємства сертифіката GMP підтверджує, що його продукція виробляється в умовах, що виключають потрапляння сторонніх речовин, має необхідний хімічний склад і упакована належним чином (збереже свої властивості протягом усього терміну придатності).

В Україні сертифікація фармацевтичних підприємств за стандартом Good Manufacturing Practice обов'язкове. Згідно з українським законодавством, виробники лікарських засобів повинні мати документи, що підтверджують відповідність виробництва вимогам належної виробничої практики (Good Manufacturing Practice). Даний сертифікат забезпечує стабільно високу якість продукції, що випускається; підвищення конкурентоспроможності; отримання переваг при участі

Товариство з обмеженою відповідальністю "АРТЕРІУМ ЛТД"

в тендерах; зростання інвестиційної привабливості; доступ на зарубіжні ринки. Сертифікат GMP видається строком на 5 років і має світове визнання.

GxP (Good x Practice) це загальний термін, який використовується для визначення ефективних практик якості (керівних принципів і правил) в багатьох сферах, в тому числі і у фармацевтичній, де «х» є символом для змінної.

GxP базується на керівництвах, які охоплюють всі етапи життєвого циклу лікарського засобу від його розробки, закупівлі сировини, матеріалів та їхнього контролю через валідацію і ретельний моніторинг технологічного процесу до перевірки якості кінцевого продукту і контролю реалізації кінцевому споживачу. Метою GxP є забезпечення населення якісними лікарськими засобами, що не в останню чергу зумовлюється обов'язковим протоколюванням кожної дії, яка вчиняється з препаратом.

В Україні належні практики запроваджуються на рівні стандартів Міністерства охорони здоров'я України (МОЗ України). Для їх розробки як основа використовуються міжнародна практика, а саме: директиви ЄС і ВООЗ. Ще у 2004 році на рівні постанови Кабінету Міністрів України (КМУ) було затверджено вектор розвитку фармацевтичної галузі України у напрямку поступового запровадження окремих керівництв, зокрема, належної виробничої, дистрибуторської, лабораторної та клінічної практик. Однак це далеко не вичерпний перелік сфер, у яких зазвичай затверджуються керівництва.

Група дотримується усіх нормативних та законодавчих вимог України, які покликані забезпечити раціональне використання природних ресурсів та зменшити негативний вплив виробництва на навколишнє середовище. У Групи впроваджена і діє екологічна політика, головні принципи якої передбачають:

- дотримання законодавчих вимог ;
- раціональне і економне використання природних ресурсів;
- сталий розвиток - економічне зростання, який враховує екологічні наслідки господарської активності;

Система екологічного менеджменту приділяє особливу увагу мінімізації утворення відходів.

Група дотримується принципів Зеленого офісу, зменшує використання паперу за рахунок впровадження в компанії електронного документообігу. Група відмовилася від використання пластикового посуду, впровадила практику відеоконференцій для зниження кількості відряджень співробітників, зменшила обсяги споживання паперу за рахунок двостороннього друку, співробітникам рекомендовано вимикати всі пристрої з мережі після закінчення робочого дня. Група бере участь в еко-акціях, збирає відходи, які можуть бути повторно перероблені в місцях їх утворення.

В 2021 році ТОВ «Артеріум ЛТД» успішно пройшло наглядний аудит та підтвердило дію Сертифіката відповідності вимогам ДСТУ ISO 9001: 2015 (ISO 9001: 2015, IDT), отриманого в 2019 році. ISO 9001: 2015.

Застосування Системи менеджменту якості ISO 9001 дає можливість ТОВ «Артеріум ЛТД» ефективно організовувати діяльність, оцінювати засоби, що використовуються, застосовувати процесний підхід, визначати цілі в області якості для підрозділів і критеріїв оцінки їх досягнення.

Основні принципи з екологічної політики:

- Відповідальне споживання ресурсів;
- Мінімізація негативного впливу на середовище;
- Еко-обізнаність персоналу.

V. Соціальні аспекти та кадрова політика.

Кадрова політика Групи регламентується в межах чинного законодавства та нормативних актів України.

Призначення сучасної кадрової політики – своєчасно формулювати цілі відповідно до стратегії розвитку організації, порушувати проблеми і ставити завдання, знаходити способи досягнення цілей. Кадрова політика має за головну мету забезпечення сьогодні та в майбутньому кожної посади і робочого місця персоналом належної кваліфікації.

Функцію управління системою розвитку та професійного навчання персоналу виконує служба управління персоналом.

Група затверджує річні плани внутрішнього і зовнішнього навчання персоналу, розроблені програми навчання персоналу. Професійне навчання працівників носить безперервний характер і проводиться протягом їх трудової діяльності; спрямоване на забезпечення, підтримання на належному рівні та вдосконалення професійних якостей персоналу для ефективного виконання робочих обов'язків та перспективних планів і завдань.

Застосовуються три види навчання персоналу:

- первинна підготовка персоналу - процес введення у посаду, професійне навчання, стажування нових фахівців, професійне навчання працівників, яких переведено на іншу посаду, навчання робітничій професії нових робітників;
- періодичне подальше навчання персоналу - для підтримання кваліфікації персоналу на рівні, достатньому для ефективного виконання посадових обов'язків; щорічне навчання з питань GxP, HACCP, стандартів менеджменту ISO, нормативної документації, періодичне навчання з питань охорони праці, тренінги управлінського розвитку та підвищення особистої ефективності;
- позапланове навчання персоналу – проводиться при змінах у законодавстві, при змінах/введенні нових процесів або при виявленні невідповідностей.

З метою підтримання протягом трудової діяльності у працівників кваліфікаційних знань і навичок на належному рівні, періодично проводиться перевірка знань нормативної документації, необхідної для виконання робочих обов'язків. При залученні сторонніх організацій для підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників, рішення про вибір постачальника навчальних послуг/ навчання приймається керівниками служб, працівники яких направляються на навчання, з узгодженням змісту програми та кваліфікаційного рівня викладачів та за узгодженням з керівником служби.

Заохочення (мотивація) працівників здійснюється на підставі Положень про преміювання: загально корпоративне Положення про преміювання. Також додатково, окремо по підрозділах наявні Положення про преміювання.

Працевлаштування здійснюється відповідно до чинного законодавства про працю України.

При працевлаштуванні для всіх існують рівні можливості відповідно до законодавства з праці.

- Облікова кількість штатних працівників Групи станом на 31.12.2023 р. складає – 395 особи;
- Середньооблікова чисельність штатних працівників облікового складу – 409 особи;
- Середня чисельність позаштатних працівників та сумісників – 87 осіб;

Товариство з обмеженою відповідальністю "АРТЕРІУМ ЛТД"

- Частка жінок на керівних посадах – 61%;
- Із середньооблікової кількості штатних працівників, кількість жінок – 218 особи.

VI. Ризики.

На Групу здійснюють вплив ризик держави, ризик податкової системи, ринковий ризик (включно з валютним ризиком та ризиком процентної ставки) та ризик управління капіталом, що витікає з наявності у Групи фінансових інструментів.

Керівництво проводить активний контроль фінансових та ринкових ризиків, та приймає у разі необхідності, відповідні заходи.

Ризик геополітичного середовища

Україна переживає політичні та економічні зміни, що вплинули, і продовжують впливати на діяльність Групи в цьому середовищі. У даний час Україна переживає період великих проблем, але в разі успішного їхнього подолання, країна може зайняти набагато вигідніше становище, ніж раніше. Велике поєднання природних, інтелектуальних, людських і виробничих ресурсів разом з ефективним і компетентним урядом відкриває багато нових можливостей для розвитку країни на геополітичній арені, що постійно змінюється. Отже, перспективи для майбутньої економічної стабільності в Україні істотно залежать від ефективності економічних заходів і реформ, що проводяться спільно з правовим, нормативним та політичним розвитком, які знаходяться поза контролем Групи. Ця фінансова звітність відображає поточну оцінку керівництва можливого впливу українського бізнес-середовища на діяльність Групи та її фінансове становище, хоча і майбутні умови господарювання можуть відрізнитися від оцінки керівництва.

Ризики податкової системи України

В Україні основним документом, що регулює різні податки, встановлені як центральними, так і місцевими органами влади, є Податковий Кодекс України. Такі податки включають податок на додану вартість, податок на прибуток, податок з доходів фізичних осіб та інші податки.

Податкові декларації/відшкодування є предметом перегляду та розглядання багатьох органів влади, які уповноважені законодавством накладати значні штрафи, пені та нараховувати відсотки. Такі обставини загалом створюють в Україні більше податкових ризиків у порівнянні з країнами, які мають більш розвинені податкові системи. Загалом, українські податкові органи можуть переглянути податкові зобов'язання платників податків лише протягом трьох років після подання відповідного податкового відшкодування. Однак, таке законодавче обмеження в часі може не братися до уваги або бути продовженим за певних обставин.

Валютний ризик

У відношенні валютного ризику керівництво встановлює ліміти на рівень схильності ризику в розрізі валют і в цілому. Здійснюється контроль над позиціями.

Валютний ризик виникає за фінансовими інструментами у валюті, яка не є функціональною і є монетарними за характером; ризики, пов'язані з перерахунком валют, не враховуються.

Головним чином, Група здійснює свою діяльність в таких валютах: українська гривня, Євро, долар США.

Залежність Групи від валютного ризику представлена на основі балансової вартості відповідних активів та зобов'язань у доларах США та Євро таким чином:

Товариство з обмеженою відповідальністю "АРТЕРІУМ ЛТД"

Активи та зобов'язання за балансовою вартістю	Гривня (UAH)	Долар США (USD)	Євро (EUR)	Разом
Станом на 31.12.2023				
Грошові кошти та їх еквіваленти	44 124	263 973		308 097
Торгівельна дебіторська заборгованість	1 032 137	205 331	332	1 237 800
Інша дебіторська заборгованість	242 085			242 085
Разом активів	1 318 346	469 304	332	1 787 982
Інші довгострокові зобов'язання	(432 149)	-	-	(432 149)
Торгівельна кредиторська заборгованість	(964 937)		-	(964 937)
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	(250 196)		-	(250 196)
Інші зобов'язання	(18 333)			(18 333)
Разом зобов'язань	(1 665 615)	-	-	(1 665 615)
Загальна балансова вартість	(347 269)	469 304	332	122 367
Активи та зобов'язання за балансовою вартістю	Гривня (UAH)	Долар США (USD)	Євро (EUR)	Разом
Станом на 31.12.2022				
Грошові кошти та їх еквіваленти	56 644	135 998	226	192 868
Торгівельна дебіторська заборгованість	948 497	262 114	218	1 210 829
Інша дебіторська заборгованість	291 865			291 865
Разом активів	1 297 006	398 112	444	1 695 562
Інші довгострокові зобов'язання	(3 498)	-	-	(3 498)
Торгівельна кредиторська заборгованість	(1 683 959)		-	(1 683 959)
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	(9 804)		-	(9 804)
Разом зобов'язань	(1 697 261)	-	-	(1 697 261)
Загальна балансова вартість	(400 255)	398 112	444	(1 699)

У таблиці нижче розкривається інформація про чутливість прибутку (збиток) до оподаткування до обґрунтовано можливих змін у курсах обміну валют, які застосовувались на звітну дату, а умови, що всі інші змінні величини залишаються сталими.

Ризик розраховувався лише для монетарних залишків, деномінованих в іноземних валютах, а не у функціональній валюті Групи.

Товариство з обмеженою відповідальністю "АРТЕРІУМ ЛТД"

Інформація про чутливість прибутку (збиток) до оподаткування до обґрунтовано можливих змін у курсах обміну валют	Збільшення / Зменшення	Вплив на прибуток до оподаткування
За рік, що закінчився 31.12.2023		
Долар США	5%	23 465
Долар США	-5%	(23 465)
Євро	5%	17
Євро	-5%	(17)
За рік, що закінчився 31.12.2022		
Долар США	5%	19 906
Долар США	-5%	(19 906)
Євро	5%	22
Євро	-5%	(22)

Кредитний ризик

Кредитний ризик – це ризик фінансових втрат Групи у випадку невиконання зобов'язань клієнтом або контрагентом за відповідною угодою. У звітному періоді фінансові активи Групи, які піддаються кредитному ризику, представлені: грошовими коштами та залишками на банківських рахунках, торговельною та іншою дебіторською заборгованістю (за виключенням дебіторської заборгованості, яка не представлена фінансовими активами).

Схильність до кредитного ризику

Балансова вартість фінансових активів – це максимальна вартість, яка підлягає кредитному ризику. Максимальний рівень кредитного ризику станом на 31.12.2023 та 31.12.2022 наступний:

Активи у Звіті про фінансовий стан	31.12.2023	31.12.2022
Торговельна дебіторська заборгованість, чиста	1 237 800	1 210 829
Дебіторська заборгованість з нарахованих доходів	65 685	115 465
Інша дебіторська заборгованість	176 378	175 991
Грошові кошти та їх еквіваленти	308 097	192 868
Разом:	1 787 960	1 695 153

Кредитний ризик виникає, коли відмова контрагентів виконувати свої зобов'язання може зменшити кількість майбутніх грошових потоків від наявних фінансових активів. Група не має суттєвої концентрації кредитного ризику. Група використовує відповідну політику, щоб переконатися, що всі її операції, що можуть призвести до кредитного ризику проведені з контрагентами, що мають відповідну кредитну історію та проводить моніторинг виникнення дебіторської заборгованості за строками.

Процентний ризик

Процентний ризик – це ризик того, що вартість фінансових інструментів буде коливатися внаслідок змін ринкових процентних ставок. Доходи та операційні грошові потоки Групи в основному не залежать від зміни процентних ставок, так як Група не має суттєвих процентних активів.

Операційний ризик

Товариство з обмеженою відповідальністю "АРТЕРІУМ ЛТД"

У 2023 році фінансові результати Групи характеризуються як задовільні, зважаючи на економічну ситуацію в Україні. Прибуток до оподаткування за 2023 рік склав 98 816 тис. грн. Хоча це і менше на 132 857 тис. грн, порівняно з результатом за 2022 рік. Показник EBITDA відповідно зменшився порівняно із 2022 роком на 85,5 %.

VII. Дослідження та інновації.

Група продовжує досліджувати та розвивати напрямок надання комплексних та професійних послуг з питань регулювання та фармаконагляду в Україні, країнах СНД, Грузії, В'єтнамі, Македонії, Боснії і Герцеговині та Сербії. Компанія підвищує ефективність роботи шляхом оптимізації бізнес-процесів. Дотримуючись вимог ДСТУ ISO 9001:2015 «Системи управління якістю. Вимоги» - для керівного та інженерно-технічного персоналу» з метою вдосконалення та досягнення забезпечення її результативності, здійснює навчання персоналу: концепція ISO 9001 спрямована на досягнення поставлених цілей, а виконання положень ISO 9004 дозволяє досягати поставлені цілі з більшою ефективністю.

Постійно проводить аналіз ринків дослідження і розробки нових лікарських засобів, проводить перегляд, стандартизацію, затвердження нормативної документації, необхідної для контролю якості лікарських засобів.

Розпочата реалізація ветеринарних препаратів (антибактеріальні препарати, кардіологічні та гастроентерологічні, дерматологічні). Стратегія підприємства в цій сфері полягає в забезпеченні ветеринарної медицини високотехнологічними, ефективними та безпечними лікарськими препаратами і розробці нових препаратів, орієнтованих на потреби галузі.

Група співпрацює з виробниками, які відмовилися від проведення досліджень контролю якості на тваринах, замінивши в специфікаціях контролю тест «Пірогени», який проводився з використанням кроликів, на реактивний тест «Бактеріальні ендотоксини», а також почав виключати з ряду специфікацій тест «Аномальна токсичність» з використанням щурів. Дослідження тих продуктів, для яких не вдалося виключити контроль за показником «Аномальна токсичність», з використанням лабораторних тварин.

В 2023 році ТОВ «Артеріум ЛТД» не зупиняло розробку нових препаратів у категорії лікарських засобів, виробів медичного призначення, дезінфікуючих засобів та ветеринарних продуктів: Аргілайф, Бі-Пренелія, Скінгард, Розувастатин, засіб для обробки поверхонь та виробів медичного призначення: ОфталгГерд, ОфтасСіале, УмаСтар, ТерСо, Осмолайф, Рінгера розчин, Фрінол розчин.

VIII. Фінансові інвестиції

Станом на 31.12.2023 р. фінансові інвестиції Компанії складають – 2 510 тис. грн., з них: частка в статуті дочірнього підприємства Корпорації «Артеріум» складають – 2 510 тис.грн.

IX. Перспективи розвитку.

Розширення спектру послуг у сфері взаємодії з регуляторними органами. У перелік послуг входять послуги з реєстрації та підтримання реєстраційних посвідчень, фармаконагляду та інші консультаційні послуги. Команда висококваліфікованих фахівців має досвід успішного ведення діяльності в 16 країнах світу для 6 категорій продукції: активних фармацевтичних інгредієнтів, лікарських засобів для застосування людиною, ветеринарних лікарських засобів, рослинних лікарських засобів, виробів медичного призначення, дієтичних добавок.

Одним із пріоритетів дочірньої Компанії – Корпорації «Артеріум» є довгострокове лідерство та сталий розвиток цінностей Корпорації шляхом розширення бізнесу, визначення нових можливостей у задоволенні потреб охорони здоров'я, постійного покращення якості та формування високої довіри до продукції, що реалізується.

Компанія здійснює свою діяльність в Україні. 24 лютого 2022 року російська федерація розпочала повномасштабне військове вторгнення в Україну. Широкі проблеми безпеки стали викликом для подальшого стабільного розвитку економічного та фінансового сегментів в Україні, а операційне середовище відтоді залишається ризикованим і має високий рівень невизначеності. Для оцінки економічних наслідків знадобиться час, враховуючи швидкий характер розвитку ситуації та непередбачуваність війни. Станом на дату затвердження цієї фінансової звітності, за наявними даними, активи Групи не були пошкоджені та продовжують повноцінно функціонувати.

Уряд визначив пріоритетними напрямками оборону і соціальні видатки. Україна отримала фінансування та допомогу від міжнародних організацій та окремих країн для підтримки фінансової стабільності, фінансування соціальних виплат та військових потреб (від Міжнародного валютного фонду, Європейського Союзу та безпосередньо від багатьох країн). За даними Міністерства фінансів України, основними джерелами фінансування державного бюджету України з 24 лютого 2022 року є військові облігації, позики та гранти міжнародних фінансових установ, а також двосторонні позики та гранти, які принаймні частково компенсували значний відтік капіталу з реального сектору економіки. Після року війни економіка помірно активізується у відносно спокійних регіонах. Українські підприємства відновлюють роботу, але значна їх кількість працює суттєво нижче довоєнного рівня завантаженості. Падіння економічної активності спостерігалось й у порівняно спокійних областях через розриви ланцюгів постачання та виробництва, невизначеність та збільшення ризиків, відтік робочої сили та додаткові витрати. Тим не менш, зростання кількості вимушених переселенців як за кордон, так і всередині країни сповільнилося, частина переселенців повертається у звільнені регіони. Поступово відновлюється ринок праці. Військове вторгнення російської федерації в Україну створює суттєві ризики для економічної, фінансової та соціальної інфраструктури України та її територіальної цілісності.

2022-2023 рік повномасштабного вторгнення в Україну, завдали велетенської шкоди економіці, довгострокові наслідки оцінити важко, адже бойові дії на території країни тривають.

Ключовим чинником, який впливав на українську економіку та зовнішні умови діяльності Компанії залишалась збройна агресія російської федерації та російсько-українська війна, що триває на дату підготовки фінансової звітності. Збройна агресія російської федерації має надзвичайно негативні наслідки для економіки України, масштаби яких продовжують збільшуватися. Мають місце масштабні руйнування ключової інфраструктури в Україні. Війна призвела до порушення ланцюгів постачання (у т.ч. блокування експорту), збільшення витрат бізнесу, а також тимчасової окупації окремих територій. Все це матиме довгострокові наслідки для економіки України. За підсумками 2022 року ВВП України знизився на 29%, а інфляція досягла 26,6 %. У 2022 році падіння ВВП України сягнуло 30,3%. НБУ прогнозує, що реальний ВВП цього року зросте на 2%. Основною причиною поліпшення прогнозів щодо економічного зростання порівняно з початком року є стійкість української енергосистеми, хоча руйнування виробничих потужностей та інфраструктури і надалі обмежуватиме економічну активність. Безпекові ризики стримують інвестиційну діяльність. Економіка зазнає тиску від дії обмежень на імпорту українського продовольства до сусідніх з Україною країн ЄС та ускладнень щодо роботи «зернового коридору». Станом на кінець червня 2023 року споживча інфляція в річному вимірі (р/р) продовжує сповільнюватись –досягнувши значення 12,8% за рахунок достатньої пропозиції продовольства та пального, меншого дефіциту електроенергії, поліпшення інфляційних та

Товариство з обмеженою відповідальністю "АРТЕРІУМ ЛТД"

курсів очікувань з огляду на сприятливу ситуацію на валютному ринку. За прогнозами НБУ зростання споживчих цін наприкінці року не перевищуватиме 15%.

Перші дні війни продаж ліків зростав високими темпами, оскільки ґрунтувався на зростанні попиту і запасах наявних ліків на складах. Однак, пізніше обсяги продажу почали скорочуватись та демонструвати від'ємну динаміку порівняно із минулорічними показниками. Оскільки виробники та дистриб'ютори лікарських засобів зіткнулися із значними проблемами.

В свою чергу Група також зазнала значних перешкод під час повномасштабної війни через втрату значної частини споживачів на окупованих територіях, через проблеми з логістикою та зменшення частки експорту. Хоча війна змінила ситуацію, зараз Група спрямовує великі зусилля на розвиток експорту, щоб збільшити частку експортних операцій у доході та валютних надходжень. Російська агресія прискорила плани Корпорації «Артеріум» по виходу на нові ринки, зокрема у країнах Європи. У 2024 році Корпорація «Артеріум» планує розпочати роботу з портфелем ОТС-продуктів у Польщі.

Корпорація «Артеріум» зацікавлена у розвитку бізнесу на ринку Австралії. Цей ринок перспективний, оскільки вихід на нього дасть змогу компанії вийти на ринки Нової Зеландії, Сінгапуру та Малайзії. Це допоможе збільшити частку експортних операцій та валютних надходжень у доході Корпорації «Артеріум», що є одною з основних цілей компанії.

Важливо відзначити, що Європейський Союз та Австралія мають угоду про взаємне визнання щодо дотримання належної виробничої практики GMP. Це означає, що австралійські та європейські регуляторні органи обмінюються інформацією та довіряють інспекціям один одного.

Якщо компанії-виробники продукції ТМ «Артеріум» пройдуть австралійську інспекцію, то це значно полегшить вихід продукції на ринок ЄС і збільшить потенціал розширення географії

Але навіть в умовах повномасштабної війни Група продовжувала працювати, реалізувати продукцію там, де це можливо, надавати робочі місця, платити податки та давати країні ресурс для продовження оборони. Група надавала та продовжує надавати благодійну допомогу, в тому числі лікарськими засобами, медичним закладам, військовим частинам і благодійним фондам.

Щоб розвиватись, навіть в умовах війни, Група робить ставку на продаж препаратів з найбільшим попитом, розробку нових лікарських засобів і вихід на нові ринки. Стабілізація внутрішніх продажів допомагає компенсувати втрати. Група переключила активність на ті сегменти продуктів, які за результатами склали найбільшу частку продажів: безрецептурні, кардіо та нейропродуктів.

Стосовно операційних та стратегічних планів Група планує приймати виклики війни; продовжувати постачати якісні ліки, що рятують життя; зростати разом з ринком; стати конкурентоспроможними не лише на ринку України, а й за її межами; збільшити частку продукції для реалізації на експортних ринках. У пріоритеті Групи — інтенсифікація маркетингової та дистрибуційної активностей на ринках Узбекистану та Казахстану. Також планується нарощувати продажі на ринках Закавказзя – Грузії, Азербайджану, Вірменії, а також у Молдові. Інтеграція на ринки європейських країн, зокрема Східної Європи та Балканських країн, є ще одним важливим напрямом для нас. Ми вже сформували портфель з близько 27 продуктів, з якими планується вийти на європейський ринок. Серед цих продуктів є засоби для лікування кардіологічних та ендокринологічних захворювань.

Протягом останніх років, в т.ч. у 2023 році, Корпорація активно збільшує частку на вітчизняному ринку та за кордоном. Значна увага приділяється розвитку експортного напрямку збуту в межах СНД та Європи.

Основні напрямки розвитку:

- Утримувати лідерські позиції на фармацевтичному ринку України. Стати регіональним лідером на ринках Східної Європи та Центральної Азії;
- Забезпечувати розвиток та зростання компанії за рахунок розширення довгострокового партнерства та розвитку експертизи;
- Створювати умови для впровадження інновацій в усіх бізнес-функціях;
- Бути ближчими до лікарів та пацієнтів завдяки розвитку спеціалізованих програм;
- Максимізація потенціалу продажів на усіх ринках присутності;
- Посилювати знання бренду «Артеріум» серед цільових аудиторій в Україні та на ринках присутності
- Створювати умови для впровадження інновацій в усі бізнес-функції
- Максимізувати потенціал продажів на усіх ринках присутності та розширення географії присутності за рахунок виходу нових продуктів на найближчі 5 років

Група співпрацює з провідними вітчизняними виробниками лікарських засобів та має достатній портфель замовлень на постачання лікарських засобів вітчизняним та іноземним покупцям.

X. Корпоративне управління.

Група знаходиться під спільним контролем юридичних осіб, що здійснюють стратегічне та оперативне управління діяльністю Групи. Протягом звітного періоду змін у складі керівництва Групи не відбувалося.

Кодекс корпоративного управління не прийнятий.